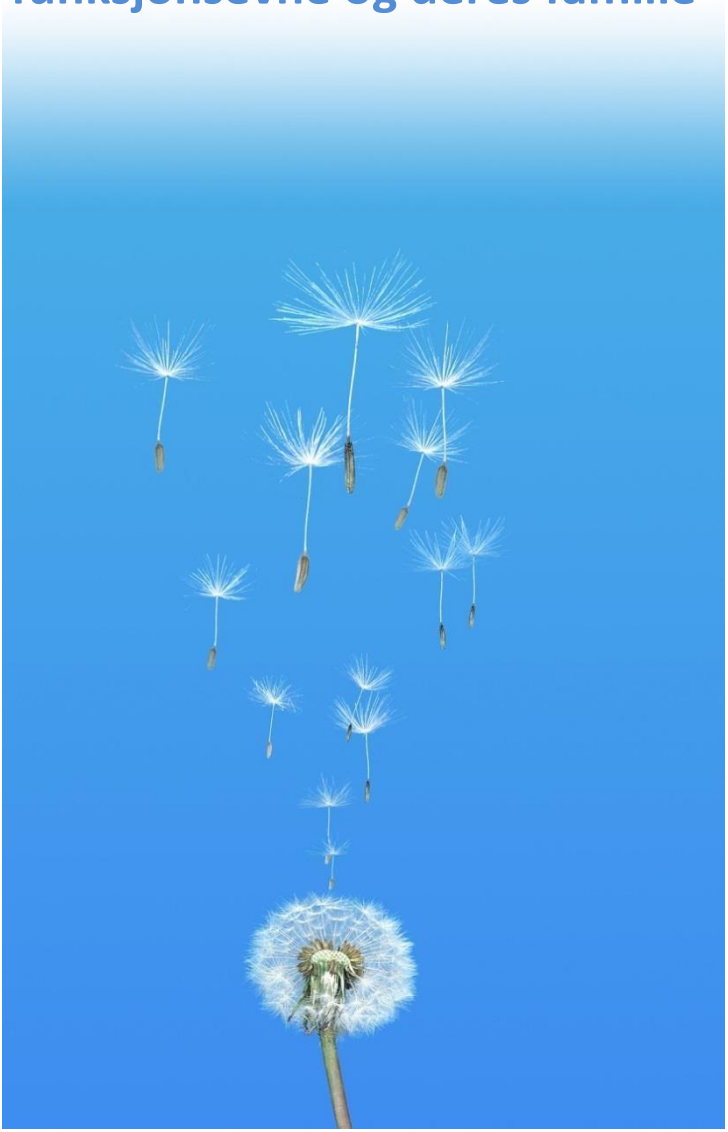
Rettigheter og muligheter for barn og unge med nedsatt funksjonsevne og deres familie

Stønader fra Folketrygden - NAV:

Hjelpestønad: En økonomisk kompensasjon for særskilte tilsyn- og pleiebehov. Opplysninger om det private pleieforholdet gis av foresatte. Beskrivelse fra et gjennomsnittsdøgn, pluss eksempler fra episoder i hverdagen som krever ekstra oppfølging, er viktig å få med i søknaden. Hjelpestønad sats 1 har ingen øvre aldersgrense, men tildeles ved behov. NAV vil ved behov innhente uttalelse fra den legen du har ført opp i søknaden. *Sats 1 er 01.01.24 kr 1 346 per mnd.*

Forhøyet hjelpestønad: Ytes til familier med barn under 18 år med vesentlige større behov for oppfølgning, trening, tilsyn og pleie enn det som kreves for ordinær hjelpestønad. Det kreves utfyllende grundig dokumentasjon fra foresatte, evt. PPT, skolen og liknende. NAV vil ved behov innhente uttalelse fra den legen du har ført opp i søknaden. Du trenger ikke legge ved legeerklæring. Det finnes 3 satser med forhøyet hjelpestønad avhengig av det totale pleie- og tilsynsbehovet. Forhøyet hjelpestønad opphører ved fylte 18 år. *Fra 01.01.24: er Sats 2 kr 2 692 per mnd., sats 3 kr 5 384 per mnd. og sats 4 kr 8 076 per mnd.*

Hjelpestønad søkes på papir eller digitalt i barnets navn.
Søknad om hjelpestønad - nav.no

Grunnstønad: Skal dekke nødvendige ekstrautgifter på grunn av varig skade, sykdom, funksjonshemming eller medfødte misdannelser. Ekstrautgifter må som hovedregel vare i 2-3 år. Dokumentasjon på utgifter fra de siste 3-6 mnd må legges som vedlegg til søknaden. Grunnstønaden dekker ikke utgifter til medisiner. Det kreves i tillegg medisinsk dokumentasjon som bekrefter tilstanden. NAV vil ved behov innhente spesialistuttalelse fra den legen du har ført opp i søknaden. Grunnstønad har 6 satser. Hvilken sats du får avhenger av hvor store ekstrautgifter du har. Det gis grunnstønad hvis du har ekstra utgifter til: Drift av tekniske hjelpemidler, ekstrautgifter til transport eller drift av bil, servicehund (sats 3), fordyret kosthold på grunn av spesialdiett foreskrevet av lege, slitasje på klær-sengetøy-sko-støvler som følge av uvanlig ofte vasking eller ekstra slitasje pga bruken. Ved diagnosen hyperkinetiske forstyrrelser, vil man få innvilget sats 1 ved søknad. Det er en forutsetning at det fremgår av de medisinske opplysningene at personen har en hyperaktiv atferd som forklarer klesslitasjen. *Fra 01.01.24 er satsene pr mnd: er Sats 1 kr 752, sats 2 kr 1 146, sats 3 kr 1 502, sats 4 kr 2 212, sats 5 kr 2 997 og sats 6 kr 3 744. Grunnstønad Hjelpestønad søkes på papir eller digitalt i barnets navn.* *Søknad om grunnstønad - nav.no*

Omsorgspenger for bruk av omsorgsdager / «hjemme med sykt barn-dager»: Som arbeidstaker kan du bruke omsorgsdager når du må være borte fra jobb fordi:

- Barnet, eller den som passer barnet, er blitt syk.
- Barnet skal til lege, selv om barnet ikke er sykt den aktuelle dagen.
- Du skal delta på et oppfølgingsmøte med barnet ditt. Dette kan for eksempel være med lege, fysioterapeut, PPT, HABU, eller ansvarsgruppe.
- Den som til vanlig passer barnet må følge et annet barn til utredning eller innleggelse.
- Den andre omsorgspersonen kan ikke ha tilsyn med barnet på grunn av omsorgen for andre barn. Dette gjelder selv om den andre omsorgspersonen mottar foreldrepenger.

Som arbeidstaker har man alltid rett på opptil:

- 10 omsorgsdager per kalenderår, når du har et eller to barn under 12 år.
- 15 omsorgsdager per kalenderår, når du har mer enn to barn under 12 år.

Når barnet har en kronisk sykdom eller funksjonsnedsettelse som medfører markert økt risiko for fravær fra arbeid kan du søke nav om ekstra omsorgsdager. Ordningen gjelder normalt frem til barnet fyller 18 år

Du kan søke om å få 10 ekstra omsorgsdager for hvert kalenderår, eller 20 ekstra omsorgsdager hvis en er alene om omsorgen. Har man flere barn med kronisk sykdom eller funksjonsnedsettelse, kan man få 10 ekstra dager for hvert barn.

Når man søker, må man legge ved en legeerklæring
Ekstra omsorgsdager søkes elektronisk eller på papir i foresattes navn. *Søknad om ekstra omsorgsdager for barn som har kronisk/langvarig sykdom eller funksjonshemning - nav.no*

Pensjonsopptjening ved omsorg for barn: Du kan få pensjonsopptjening hvis du har eller har hatt daglig omsorg for barn under 6 år, eller barn mellom 6 og 18 år som er syke eller har funksjonsnedsettelser. For barn under 6år gis omsorgsopptjening automatisk til den som mottar barnetrygd. Mottar du hjelpestønad nivå 3 eller 4 gis pensjonsopptjening også automatisk til den som mottar barnetrygd. Mottar du ikke hjelpestønad nivå 3 eller 4 kan du likevel ha rett på pensjonsopptjening ved omsorg for barn med kronisk sykdom eller funksjonsnedsettelse, men da må du søke om det. Søknadsskjema og ytterligere info finnes her: *Pensjonsopptjening ved omsorg for barn - nav.no*

Pleiepenger: Du kan få pleiepenger som kompensasjon for tapt inntekt dersom du må være borte fra arbeid på grunn av et barn som trenger omsorg og pleie hele tiden. Du har omsorgen for et barn under 18 år som er sykt Du oppholder deg på en helseinstitusjon av hensyn til barnet, eller du er hjemme fordi barnet trenger omsorg og pleie hele tiden. Du må i minst 4 uker i forkant ha vært i arbeid, mottatt dagpenger, sykepenger, foreldrepenger, pleiepenger eller opplæringspenger fra NAV. Hvis du mottar fosterhjemsgodtgjørelse eller omsorgsstønad, må du opplyse om det i søknaden om pleiepenger, da det kan påvirke beregningen og utbetalingen av pleiepenger.

Pleiepengene skal dekke inntekten du vanligvis har opptil 6 ganger grunnbeløpet, som tilsvarer en årslønn på kr 819 294,-.

Det kan gis graderte pleiepenger til en eller begge foreldrene og foresatte kan ta ut pleiepenger samtidig ved behov. Pleiepenger kan graderes ned til 20 prosent. Pleiepenger fastsettes i utgangspunktet ut fra hvor mye barnet kan være i **dagtilbud**. Alle timene skal føres opp i søknaden. Hvis barnets sykdom gjør det nødvendig å være i **beredskap** også når barnet er i et organisert tilbud, vil pleiepenger som hovedregel ikke bli gradert.

Gjør barnets sykdom at du ikke får tilstrekkelig **søvn** og derfor må være borte fra arbeid dagen etter, vil det tas hensyn til i fastsettingen av grad av pleiepenger.

Det er ingen begrensninger for hvor lenge man kan mottar pleiepenger dersom alle vilkår er oppfylt.

*Ansvarlig lege ved **spesialisthelsetjenesten** skriver legeerklæring- Foreldre søker elektronisk eller på papir. Foreldre ber arbeidsgiver sende inn inntekstopplysninger.* *Søknad om pleiepenger for sykt barn - nav.no*

Opplæringspenger: Du kan få opplæringspenger som kompensajon for tapt arbeidsinntekt dersom du må være borte fra jobb for å få opplæring for et barn eller voksen du har daglig omsorg for og som har en funksjonshemning eller langvarig sykdom. Opplæringen må være nødvendig for at du skal kunne ta deg av barnet og opplæringen må bli gitt ved en offentlig godkjent helseinstitusjon eller offentlig spesialpedagogisk kompetansesenter. Opplæringen må utgjøre minst 20 prosent av din normalarbeidsuke. For en som jobber 100% vil det si minst 7,5t av en uke. Reisetiden kan regnes med. Opplæringspengene skal dekke inntekten du vanligvis har opptil 6 ganger grunnbeløpet, som tilsvarer en årslønn på kr 780 960,-

Du må selv sende en søknad om opplæringspenger til Nav. Du må legge ved erklæring fra lege om barnets sykdom og at opplæringen er nødvendig samt informasjon om tidspunkt for og innhold i opplæringen. Du må i tillegg be arbeidsgiver sende inn inntektsmelding

til nav. Søknad om opplæringspenger - Søknader - www.nav.no

Stønad til bil og spesialutstyr:

Stønad til spesialtilpasset kassebil: Kan søke dersom du ha sterkt begrenset gangfunksjon, er avhengig av heis eller rampe for å kunne komme inn og ut av bilen, eller har utagerende atferd i en slik form at du må skjermes fra førermiljøet i bilen av trafikksikkerhetshensyn.

Tilskudd til bil i arbeid eller utdanning: Du må være i arbeid eller utdanning for å kunne søke om tilskudd til bil. Du må ha en varig funksjonsnedsettelse som gjør at du har store vansker med å benytte offentlig transport alene eller med følge.

Spesialutstyr og tilpasning: Spesialutstyr er utstyr som ikke kan leveres fra bilfabrikk, men som monteres av en bilombygger. Du kan søke om spesialutstyr både til trygdefinansiert bil og til privatfinansiert bil. Eksempler på spesialutstyr er håndbetjening av gass/brems og utstyr for innlasting av rullestoler

For mer utfyllende opplysninger og søknadskjema til alle stønadene, vises til NAV sine hjemmesider: Bil og spesialutstyr - nav.no NAV- Bilsenter Sørvest-Norge kan kontaktes pr tlf 406 04 813 for veiledning.

Kommunale tilbud og tjenester:

Fritidskontakt (støttekontakt): Der barnet på grunn av fysisk eller psykisk funksjonsnedsettelse mangler venner og et fritidstilbud å engasjere seg i, uten at foreldrene er med. Knyttes ofte til en aktivitet, lag eller forening. Kan organiseres i gruppe eller individuelt.

Avlastning/ besøkshjem: Tilbud etter behov i privat hjem eller i kommunal bolig/institusjon. Du kan selv foreslå noen egnede personer fra ditt nettverk. Kommunen vil vurdere hjemmet for denne oppgaven.

Brukerstyrt personlig assistent (BPA) BPA har som mål å gi praktisk hjelp til personer med omfattende og langvarige hjelpebehov. Det dreier seg om hjelp i dagliglivet, til praktiske gjøremål, egenomsorg og personlig stell, både i og utenfor hjemmet. Brukeren (eller pårørende/annen person) fungerer som en arbeidsleder for assistenten/-e. Fra 1. januar 2015 har alle som oppfyller kravene til BPA en lovfestet rett til dette. Du må ha behov for denne tjenesten i minst 2 år og omfanget må være minst 32 timer per uke. Du kan også ha rett til BPA dersom hjelpebehovet ditt er mellom 25 og 32 timer per uke og kommunen din ikke kan dokumentere at BPA vil være dyrere enn andre tjenestetilbud.

Omsorgsstønad: En kommunal ytelse som kan gis til foresatte som har særlig tyngende omsorgsoppgaver for

barn eller voksne med nedsatt funksjonsevne. Tjenesten er ikke økonomisk behovsprøvd og er heller ikke en reel kompensasjon for tapt arbeidsinntekt. Omsorgsarbeidet må foregå i eget hjem og er blant annet ment å styrke den pleietrengende sin mulighet til å bli boende hjemme. Ingen har en lovfestet rett til omsorgsstønad, men kommunen har en plikt til å tilby ordningen. For å få tildelt omsorgsstønad må kommunen ha vurdert dette som den mest hensiktsmessige måten å yte tjenester på i hvert enkelt tilfelle. Endel kommuner krever at man har søkt eller samtidig søker om hjelpestønad fra nav. *OBS! Omsorgsstønad regnes som inntekt og vil kunne ha innvirkning på eventuelle trygdeytelser slik som AAP, uføretrygd og pleiepenger.*

Individuell plan (IP) og koordinator: Personer med langvarige og sammensatte tjenester har rett på å få utarbeidet en IP. Formålet med planene er å gi et helhetlig, koordinert og individuelt tilpasset tjenestetilbud. Det opprettes en koordinator som har hovedansvaret for oppfølgingen og koordineringen rundt barnet/ ungdommen. I denne forbindelse opprettes det gjerne en ansvarsgruppe med de mest aktuelle instanser rundt barnet og foresatte.

Barnekoordinator: Familier som har eller venter barn med alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne, og som vil ha behov for langvarige og sammensatte eller koordinerte helse- og omsorgstjenester og andre

velferdstjenester, har rett til barnekoordinator etter pasient- og brukerrettighetsloven § 2-5 c.

Ergoterapitjenesten: Utfører kartlegginger i hjemmet og formidler nødvendige hjelpemidler og veileder i forhold til ombygging av boligen din. Formidler behov for hjelpemidler og hjelper med søknad til NAV hjelpemiddelsentral innen områdene bevegelse, syn- og hørselstap og kognitive hjelpemidler. *Det kreves ikke henvisning eller legeerklæring. Man kan som foresatt ta direkte kontakt.*

Fysioterapitjenesten: Utfører undersøkelse, observasjon og oppfølging av tiltak etter behov samt formidling av hjelpemidler. *Det kreves ikke henvisning eller legeerklæring. Man kan som foresatt ta direkte kontakt.*

Ledsagerbevis: Hvis du har behov for følge eller assistanse for å gå på kultur- og fritidsarrangementer, kan du søke om ledsagerbevis. Du har ingen rett til ledsagerbevis, det er den enkelte kommune som bestemmer om de skal ha dette tilbudet. Et ledsagerbevis gjør det mulig å ta med seg en ledsager uten ekstra kostnader på kultur- og fritidsarrangement og på transportmidler der ordningen aksepteres. Du betaler selv gjeldende priser. Din kommune har oversikt over hvilke tilbud ledsagerbeviset kan brukes på.

SFO-tilbud: Barn og unge med funksjonsnedsettelser som har behov for tilsyn eller andre former for praktisk bistand, har rett til slike tjenester. For elever til og med

syvende trinn, er denne retten hjemlet i opplæringslovens § 13-7. For elever som er ferdige med syvende trinn, eksisterer ingen hjemmel i opplæringsloven for tilbud etter skoletid. Har eleven behov for tilsyn, bistand eller personer som kan legge forholdene til rette så har kommunen plikt til å yte slik bistand. Dette gjelder også elever ved videregående skole. Mange kommuner velger å organisere tilbudet etter skoletid i en egen enhet hvor det er kompetent personell og flere elever med funksjonsnedsettelser sammen. Andre kommuner velger andre løsninger. Lovverket rommer mange mulige løsninger. Hvordan det konkrete tilbudet utformes avhenger av en individuell vurdering, kommunens muligheter og tjenestemottakers behov.

Parkering for forflytningshemmede:

Parkeringstillatelse gis til bilfører eller passasjer som har særskilte behov for parkeringslettelser knyttet til bosted, arbeid, og annen aktivitet fordi vedkommende har problemer med å gå. Det kreves legeerklæring fra fastlege eller andre.

For utfyllende opplysninger og søknadskjema for kommunale tilbud og tjenester, se hjemmesiden til din kommune.

Andre aktuelle tjenester:

TT-kort: Tilrettelagt transport (TT) er et tilbud om alternativ transport for personer som på grunn av nedsatt funksjonsevne eller sykdom, ikke kan bruke kollektivtransport. Det er ingen lovfestet individuell rett til TT-tjenester. TT-kort er en frivillig fylkeskommunal oppgave og er ment som et supplement til andre rettighetsbaserte transportordninger, som for eksempel til/fra barnehage og skole.

Tilrettelagt transport (TT) i Agder - Agder fylkeskommune

Tilgang til tjenester på helsenorge.no: Når barn fyller 16år er de helserettslig myndige. Som foresatt mister man da automatisk tilgangen til tjenester på vegne av barnet på helsenorge. Dersom barnet har en funksjonsnedsettelse som gjør at barnet er varig uten samtykkekompetanse og dermed ikke er i stand til å selv ivareta sine helserettslige rettigheter og plikter er det mulig for nærmeste pårørende å søke om, og få tilgang. Søknaden er lite omfattende, men det kreves legeerklæring fra lege som skal skrives i eget skjema. Se Fullmakt på vegne av personer med varig manglende samtykkekompetanse - Helsenorge for nærmere informasjon.

Pasientreiser: Reiser du til eller fra offentlig godkjent behandling, dekkes dette hovedsakelig dersom avstanden til behandlingsstedet er over 10 kilometer. Mange pasienter har med reisefølge til behandling. Under visse forutsetninger kan ledsager og pårørende få dekket reisen. Når barn under 18 år følges på reise, trenger ikke ledsagerbehovet dokumenteres. Søker du om å få dekket reiseutgifter på vegne av barn mellom 12 og 18 år, må bekreftelse på at barnet har vært til behandling dokumenteres (oppmøtebekreftelse) legges ved søknaden. Vanligvis dekkes reiser for en ledsager, men når barnet legges inn i sykehus kan begge foreldrene få dekket reisen uavhengig av om de ledsager barnet. Spar også på dokumentasjon på parkering og andre aktuelle utlegg da disse i noen tilfeller kan søkes refusjon for. Søknaden kan sendes elektronisk eller i papirform.

For utfyllende opplysninger og søknad om refusjon av reiseutgifter, se: Helsenorge.no, eller kontakt Pasientreiser, telefon 05515.

Rettigheter ved fylte 18 år fra NAV og kommune

Skolegang: Du har rett på tilrettelegging i videregående skole. Dette skjer i samarbeid med skolen og Pedagogisk Psykologisk Tjeneste i ditt fylke. Fastlegen og spesialisthelsetjenesten kan bidra med uttalelser om dine forutsetninger og behov.

Tilleggsstipend fra lånekassen: Elever i videregående skole uten ungdomsrett og studenter i høyere utdanning som ikke kan jobbe ved siden av utdanningen på grunn av nedsatt funksjonsevne, kan få et ekstrastipend. Studieåret 2025-2026 er ekstrastipendet på kr. 4 572,- per måned, dette kommer i tillegg til ordinær studiestøtte fra Lånekassen. For å ha rett på stipendet må du være i stand til å studere, men ikke til å jobbe ved siden av, fordi det i stor grad vil gå utover studieprogresjonen din. Ved søknad om ekstrastipend må du legge ved legeerklæring som bekrefter dette. Søknad om tilleggsstipend ved nedsatt funksjonsevne (lanekassen.no)

Stipend og lån om sommeren fra lånekassen: Kan du ikke ha sommerjobb fordi du har nedsatt funksjonsevne, kan du få stipend og lån i tolv måneder. Dette betyr at du får basislån og stipend etter de vanlige satsene også om sommeren, selv om du ikke studerer da. Du kan også få tilleggsstipendet for nedsatt funksjonsevne om

sommeren. For at du skal ha rett til stipend og lån om sommeren, må du ha en funksjonsnedsettelse som hindrer deg i å ha eller få sommerjobb. En lege eller fagspesialist må bekrefte det i søknaden.

Du må bruke en egen søknad for å få sommerstøtte Søknad om sommerstøtte ved nedsatt funksjonsevne (lanekassen.no)

For videregåendeelever med ungdomsrett finnes det ingen egne støtteordninger fra lånekassen grunnet nedsatt funksjonsevne. Det finnes imidlertid stipend/lån som kan innvilges på andre grunnlag, bla lavinntekt, utstyrsstipend og borteboerstipend. Se Videregående skole (lanekassen.no) for mer info.

Arbeidsavklaringspenger for skoleelever på vg.skole: Foreldre har underholdsplikt ovenfor egne barn så lenge de er videregående elever i ordinært skoleløp. Utgangspunktet er ellers at elever i vgs skal søke lånekassen om økonomisk støtte der det er behov for det. Det kan i enkelte tilfeller likevel innvilges AAP der skolegang blir tiltaket du skal følge opp. Ta kontakt med nav og be om time med en veileder for å vurdere dine muligheter. Minstesats aap for enslige uten/lav inntekt er pr 2026 kr 185 798,- for de under 25år og kr 278 697,- for de over 25år. For mer utfyllende informasjon: Arbeidsavklaringspenger (AAP) - nav.no

Uføretrygd: For å ha rett til å få uføretrygd, må sykdom og/eller skade være hovedårsaken til at du har nedsatt

arbeids- og inntektsevne. I tillegg må du være mellom 18 og 67 år. Du må ha vært medlem av folketrygden de siste 5 årene før du ble syk eller skadet. Du må ha minst 50 prosent redusert arbeids- og inntektsevne. Mulighetene dine til å være i arbeid må også være avklart. Det betyr at du må ha gjennomført en arbeidsevnevurdering. Dersom du har diagnose psykisk utviklingshemming og det klart fremgår at du ikke kan fungere i ordinært arbeid, eller du har andre tilsvarende alvorlige sykdommer som direkte forklarer bortfall av inntektsevne faller kravet om arbeidsevnevurdering bort. Man kan motta 100% uføretrygd og samtidig være skolelev eller student. Dersom du vurderer å søke aap eller uføretrygd anbefales du å kontakte nav og be om en veiledningstime i forkant av innsending av søknad. Minstesats uføretrygd for enslige er pr 2026 kr 345 332,-. For mer utfyllende informasjon: Uføretrygd - nav.no

Ung ufør: Ettersom uføretrygd skal være en erstatning for bortfalt inntekt på grunn av uførhet, er unge uføre sikret en minstesats som er høyere enn for andre. Vilkårene for å få innvilget rettighet som ung ufør er at du var under 26 år da du ble alvorlig og varig syk, at sykdommen er klart dokumentert av lege/spesialist og at du søker om uføretrygd før fylte 36 år hvis du har vært mer enn 50 prosent yrkesaktiv etter fylte 26 år.. Minstesats ung uføretrygd for enslige er pr 2026 kr 404 048,-. For mer utfyllende informasjon: Uføretrygd - nav.no

Tilrettelegging på jobb eller i utdanning

Hjelpemidler: er du i jobb eller utdanning kan du ha rett på lån av hjelpemidler fra hjelpemiddelsentralen (HMS) og i noen tilfeller kan du også ha rett til tilskudd til apper/programvarer eller rimelige hjelpemidler som ikke kan fåes ved HMS. Se: Trenger tilrettelegging på jobb eller i utdanning - nav.no

Funksjonsassistanse i arbeidslivet: Hjelper deg med praktiske oppgaver når det er nødvendig for at du skal kunne utføre jobben din. Funksjonsassistanse i arbeidslivet - nav.no

Lese- og sekretærhjelp: Hjelper deg med lesing og skriving når du er blind eller svaksynt.

Støtte til arbeid- og utdanningsreiser: Du kan få støtte til taxi til og fra jobb eller utdanning. Du betaler en egenandel hver gang du reiser. Egenandelen tilsvarer pris på rimeligste typen offentlig transport, pluss et tillegg på 10 prosent. Støtte til arbeids- og utdanningsreiser - nav.no *Kan ikke kombineres med tilskudd til bil, tilleggstønad til daglig reise og grunnstønad til transport til arbeid/utdanning*

Varig tilrettelagt arbeid (VTA): Dersom du har redusert arbeidsevne kan NAV hjelpe deg med å finne en tilrettelagt arbeidsplass. Har du arbeidsevne men ikke inntektsevne kan du ha rett på et arbeid med veiledning og oppfølging tilpasset dine evner og behov. For mer

informasjon ta kontakt ditt lokale NAV kontor og les her: Varig tilrettelagt arbeid - nav.no

Dagsenter: er et kommunalt tilbud og organiseres ulik med ulike tilbud og omfang i de ulike kommunen. Ta kontakt med din kommune for mer informasjon.

Økonomi /Verge: Strever du med å forstå og holde orden på økonomien din i forhold til regninger, kjøp av bolig, lån, budsjetter, m.m. Da vil det være fornuftig å skaffe seg en verge som kan hjelpe deg med disse tingene. Dette er aktuelt for mange med diagnosen psykisk utviklingshemming. Det skal søkes via lege til vergemålsutvalget i ditt fylke. For mer utfyllende informasjon: www.sivilrett.no

Hjelpestønad for voksne: For å ha rett til hjelpestønad må du ha et behov for tilsyn og pleie på grunn av din medisinske tilstand, det vil si at du trenger hjelp til personlige gjøremål som friske mennesker ikke trenger. Hjelpebehovet omfatter også stimulering, opplæring og trening. Det gis ikke hjelpestønad til praktisk bistand som matlaging, rydding, vasking eller innkjøp. Pleien eller tilsynet må bli utført av privatpersoner, som f. eks. ektefelle, barn, foreldre, andre slektninger, naboer eller andre. Hovedregelen er at hjelpebehovet må vare minst 2-3 år. Det ytes kun sats 1 til personer over 18 år. Dersom du har hatt forhøyet hjelpestønad før fylte 18år vil denne automatisk reduseres til ordinær hjelpestønad ved måneden etter fylte 18år. Per 01.01.24 er dette beløpet kr. 1 346 per mnd. www.nav.no

Grunnstønad: kan i de fleste tilfeller beholdes etter fylte 18år. Har man imidlertid fått grunnstønad til klær og sengetøy grunnet adhd og derved økt slitasje faller stønaden bort ved fylte 18år.

Pleiepenger for en utviklingshemmet person over 18år: Pleiepenger er for deg som må være borte fra jobb for å ta vare på en utviklingshemmet og svært alvorlig syk person over 18 år. Det er ingen tidsbegrensing for hvor lenge du kan få pleiepenger når alle vilkårene er oppfylt. Hvor mye pleiepenger du får avhenger av hvor mye du kan jobbe og hvor mye den du pleier er i et omsorgstilbud. Omsorgstilbud kan være omsorgsbolig, BPA (brukerstyrt personlig assistent) eller andre organiserte tilbud. Pleiepengene skal dekke inntekten du vanligvis har opptil 6 ganger grunnbeløpet, som pr 2026 tilsvarer en årslønn på kr 819 294,-

Bolig: Personer med nedsatt funksjonsevne kan få både faglige råd og økonomisk støtte til tilrettelegging av boligen. Faglige råd kan gis av Husbanken, NAV Hjelpemiddelsentral og kommunene ved bygging av ny bolig og ved ombygging av eksisterende bolig. Husbanken kan bidra med lån og tilskudd både ved ny bolig og ved ombygging av eksisterende bolig.

Boveiledertjeneste: Hvis du ikke kan klare deg selv i egen bolig, har din kommune ansvar for å gi deg boveiledertjeneste, eller fagpersoner som tar ansvar for

deg og hjelper deg med det du trenger deler av et døgn eller kontinuerlig. Dette kan være i egen bolig som du selv eier, en kommunal bolig som du leier, eller i et bofellesskap med andre funksjonshemmede. For mer informasjon kontakt din kommune og Husbankens representant i kommunen. www.husbanken.no

Fritidsaktiviteter for voksne funksjonshemmede: Din kommune har en oversikt over hvilke fritidstilbud som er tilrettelagt for funksjonshemmede. Ta kontakt med dem og hør om det er noe som passer for deg.

Fritidskontakt: Det kan du også søke på når du er voksen. Dere kan gå sammen på ulike aktiviteter som f. eks kino, teater, skogstur, kafé, og lignende.

Ledsagerbevis: Det kan du søke om i din kommune. Da får den du går sammen med gratis inngang til utvalgte tilbud. Din kommune har oversikt over hvilke tilbud som ledsagerbeviset kan brukes på.

Pasientreiser: Reiser du til eller fra offentlig godkjent behandling, dekkes dette hovedsakelig dersom avstanden til behandlingsstedet er over 10 kilometer. Mange pasienter har med reisefølge til behandling. Under visse forutsetninger kan ledsager og pårørende få dekket reisen. Spar også på dokumentasjon på parkering, denne vedlegges søknaden.

For utfyllende opplysninger, se Helsenorge.no, eller kontakt Pasientreiser - telefon 05515.

Nyttige adresser:

www.frambu.no

www.hjelpemiddeldatabasen.no

www.helsedirektoratet.no

www.husbanken.no

www.sivilrett.no

www.nav.no

www.helsenorge.no

Se også brukerorganisasjonenes hjemmesider

www.lovemammaene.no

www.hbf.no

www.ffo.no

www.autismeforeningen.no

www.epilepsiforbundet.no

www.cp.no

Stine Urstad Langseth, sosionom
HABU/RK-MR, SSHF Arendal
Tlf. 37075750

Brosjyren er oppdatert september 2026.

SØRLANDET SYKEHUS

Barne- og ungdomsavdelingen

Habiliteringstjenesten for barn og ungdom

Regional Kompetansetjeneste - Medfødte Russkader HSØ

Trygghet når du trenger det mest

HELSE SØR-ØST